

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524**

Αθήνα, 29/11/2019
Αριθμ. Πρωτ.: 550/238182
Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Εμπορία και διακίνηση ακτινιδίων»

ΣΧΕΤ: **1. Η Ερώτηση 828/23-9-2019**
2. Η ΠΑΒ 110/26-9-2019

Απαντώντας στα παραπάνω που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Χ. Γκόκας** και **Γ. Στύλιος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει σήμερα την εμπορία και διακίνηση των ακτινιδίων σε ό,τι αφορά στη συμμόρφωση με τις ποιοτικές προδιαγραφές εμπορίας, αποτελούν:

1. ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 543/2011 (Παράρτημα Ι, Μέρος Β, Μέρος 3) και
2. η αριθ. 9475/136897/10.10.2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ρυθμίσεις θεμάτων εμπορίας και διακίνησης των ακτινιδίων» (Β'4728/22.10.2018), η οποία κατήργησε την αριθ. 290524/03.09.2010 απόφαση της Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός τεχνικών λεπτομερειών εφαρμογής των εμπορικών προδιαγραφών για τις ελάχιστες απαιτήσεις ωρίμανσης των ακτινιδίων» (Β'1521/07.09.2010), όπως είχε τροποποιηθεί με την αριθ. 72/109346/17.10.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της αριθμ. 290524/3.9.2010 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Καθορισμός τεχνικών λεπτομερειών εφαρμογής των εμπορικών προδιαγραφών για τις ελάχιστες απαιτήσεις ωρίμανσης των ακτινιδίων» (Β' 1521)» (Β' 3710/20-10-2017).

Η έκδοση της ανωτέρω υπουργικών αποφάσεων τον Οκτώβριο του 2018 ικανοποίησε την ανάγκη για επικαιροποίηση της εθνικής νομοθεσίας, καθώς τα τελευταία χρόνια με την καλλιέργεια νέων ποικιλιών, το άνοιγμα νέων αγορών και την αύξηση των εξαγωγών των ελληνικών ακτινιδίων έχουν προκύψει σημαντικές αλλαγές στον τομέα διακίνησης και εμπορίας του εν λόγω προϊόντος.

Τα σημαντικότερα θέματα, τα οποία ρυθμίζονται με την ανωτέρω απόφαση του 2018, αφορούν στα ακόλουθα:

- Καθορίζεται ως ημερομηνία έναρξης συγκομιδής για την ποικιλία Hayward πανελλαδικά η 15^η Οκτωβρίου κάθε έτους και ως ημερομηνία έναρξης εμπορίας για την εγχώρια αγορά η 1^η Νοεμβρίου κάθε έτους. Επισημαίνεται ότι, η εν λόγω ποικιλία αντιπροσωπεύει το 98% της ελληνικής παραγωγής και αποτελεί την κυριότερη εμπορεύσιμη ποικιλία για τη χώρα μας. Για τις λοιπές ποικιλίες δεν προβλέπεται ημερομηνία έναρξης συγκομιδής και εμπορίας. Το άρθρο 2 της καταργηθείσας με αριθ. 290524/03.09.2010 προαναφερθείσας απόφασης, προέβλεπε έκδοση αποφάσεων έναρξης συγκομιδής για όλες τις ποικιλίες ακτινιδίων από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), η καθεμία για την Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) ευθύνης της.
- Καθορίζεται για πρώτη φορά η έννοια της «περιοχής παραγωγής» για το ακτινίδιο, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2 περίπτ. α' και β' του εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 543/2011, για τα ακτινίδια όλων των ποικιλιών.
 - Ως περιοχή παραγωγής ορίζεται όλη η χώρα. Αυτό σημαίνει ότι τα ακτινίδια μεταφέρονται από τους τόπους παραγωγής τους προς εγκαταστάσεις τυποποιητηρίων – συσκευαστηρίων που βρίσκονται αποκλειστικά και μόνον εντός της χώρας.
 - Ο ορισμός της χώρας ως περιοχή παραγωγής έχει ως στόχο την αποτροπή διακίνησης ατυποποίητων ακτινιδίων προς άλλες χώρες με σκοπό την ανασυσκευασία τους και την αλλαγή της χώρας καταγωγής τους.
- Καθορίζονται οι απαιτήσεις ωρίμανσης των ακτινιδίων σε όλα τα στάδια διακίνησης και εμπορίας τους.
 - Απαιτείται βαθμός ωρίμανσης τουλάχιστον 6,2^ο Brix ή μέση περιεκτικότητα σε ξηρά ουσία ποσοστού 15% στο στάδιο της συσκευασίας, αποστολής, εξαγωγής, εισαγωγής, παραλαβής και βαθμό ωρίμανσης τουλάχιστον 9,5^ο Brix στο στάδιο εμπορίας στην εγχώρια αγορά.
- Καθορίζεται το μέγιστο όριο στα μεγέθη των μέσων συσκευασίας των ακτινιδίων που διακινούνται στην εγχώρια αγορά (μετά την τυποποίηση/συσκευασία), καθώς και για αυτά που αποστέλλονται σε Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. ή εξάγονται σε τρίτες χώρες στα 20 κιλά, προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των προβλεπόμενων προδιαγραφών εμπορίας.

Το εν λόγω μέτρο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Απριλίου του 2019. Στα στάδια εισαγωγής από τρίτες χώρες και παραλαβής από Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. τα φορτία δύναται να περιλαμβάνουν μέσα συσκευασίας που υπερβαίνουν τα 20 κιλά, αλλά υποβάλλονται υποχρεωτικά σε έλεγχο συμμόρφωσης προδιαγραφών εμπορίας (100% έλεγχος φορτίων).
- Δημιουργία νέας ψηφιακής υπηρεσίας/πλατφόρμας με τίτλο «Δηλώσεις Ακτινιδίου προς τυποποίηση/συσκευασία», με σκοπό τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της τήρησης των προδιαγραφών εμπορίας των ακτινιδίων ελληνικής παραγωγής και της διακίνησης συνολικά. Οι τυποποιητές/συσκευαστές υποχρεούνται να καταχωρούν συγκεκριμένα στοιχεία που αφορούν σε κάθε εισερχόμενη ποσότητα ακτινιδίων από τους παραγωγούς στις εγκαταστάσεις τους το αργότερο μέχρι το τέλος της επόμενης ημερολογιακής ημέρας από την ημέρα παραλαβής της.

- Πρόβλεψη λήψης συγκεκριμένων μέτρων και επιβολής διοικητικών κυρώσεων στην περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του κυρωτικού ν. 4235/2014 (Α'32).

Διευκρινίζεται ότι, η ελεύθερη διακίνηση αγαθών δεν σημαίνει καταστρατήγηση των ειδικών προδιαγραφών εμπορίας του προϊόντος που τίθενται στον ενωσιακό κανονισμό, δηλαδή διακίνηση χωρίς κανόνες. Επισημαίνεται ότι, το ακτινίδιο αποτελεί ένα κορυφαίο εξαγωγικό προϊόν της χώρας και είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η εξαιρετική του ποιότητα μέσω της διακίνησης του προϊόντος σε συσκευασίες που να μην αλλοιώνουν τα φυσικομηχανικά χαρακτηριστικά του, όπως συμβαίνει με τις μεγάλες συσκευασίες (bins). Τα bins πρακτικά δεν επιτρέπουν στα προϊόντα που βρίσκονται στα κατώτερα στρώματα να αντέχουν στην πίεση που ασκείται, με αποτέλεσμα τη σημαντική υποβάθμιση της ποιότητάς τους. Συνεπώς, ο περιορισμός στο μέγεθος της συσκευασίας συμβάλλει καθοριστικά τόσο στην προστασία της φήμης του προϊόντος στις αγορές του εξωτερικού, όσο και στην αποτροπή οποιασδήποτε προσπάθειας οικειοποίησής του.

Επιπρόσθετα, από τα πορίσματα ελέγχων προηγούμενων ετών προκύπτει ότι τα ακτινίδια που διακινήθηκαν σε bins δεν ήταν τυποποιημένα και δεν πληρούσαν τα κριτήρια ωρίμανσης που προβλέπονται από την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Επίσης, τα μέσα συσκευασίας δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις ως προς την ασφάλεια και την υγιεινή, ενώ κάθε προσπάθεια ελέγχου κατά το στάδιο της διακίνησης ήταν αδύνατη λόγω της φύσης του μέσου συσκευασίας. Επιπλέον, από τους ελέγχους που διενεργήθηκαν, επιβεβαιώθηκε ότι η εξαγωγή ακτινιδίων σε μεγάλες συσκευασίες (bins) πραγματοποιούνταν κατευθείαν από παραγωγούς, χωρίς την υποβολή της προβλεπόμενης αναγγελίας στο πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (MENO), γεγονός που αντίκειται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία και δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού με τις επιχειρήσεις – εξαγωγείς του προϊόντος που λειτουργούν νόμιμα.

Επισημαίνεται ότι, ειδικότερα για την εφαρμογή του άρθρου 4 της με αριθ. 9475/136897/10.10.2018 απόφασης, προβλέφθηκε στην εν λόγω Υ.Α. μεταβατική διάταξη με έναρξη του μέτρου από την 1η Απριλίου του 2019 για το στάδιο της εξαγωγής σε τρίτες χώρες/αποστολής σε άλλα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε.. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων), προκειμένου να αξιολογήσει την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης του άρθρου 4, διενήργησε τον Ιούνιο του 2019 έλεγχο στην Ψηφιακή Υπηρεσία του ακτινιδίου σχετικά με το μέγεθος των συσκευασιών (καθαρό βάρος) που διακινήθηκαν τα ακτινίδια και διαπίστωσε ότι από την 1η Απριλίου του 2019 όλες οι ποσότητες ακτινιδίων διακινήθηκαν σε συσκευασίες των 20 κιλών ή και σε μικρότερες.

Όσον αφορά στις εισαγωγές από τρίτες χώρες / παραλαβές από άλλα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., σημειώνεται ότι από την έναρξη ισχύος της νέας απόφασης και σύμφωνα με τα στοιχεία του MENO, για το χρονικό διάστημα από 01.08.2018 έως και 31.07.2019 (προηγούμενη εμπορική περίοδος του ακτινιδίου) έχουν υποβληθεί 403 αναγγελίες εισαγωγής – παραλαβής (1.415 τόνοι ακτινιδίων), οι οποίες αφορούσαν συσκευασίες βάρους έως 20 κιλά.

Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι από την 1η Απριλίου του 2019 που τέθηκε σε ισχύ το άρθρο 4 της με αριθ. 9475/136897/10.10.2018 απόφασης, οι επιχειρήσεις συμμορφώθηκαν πλήρως με το εν λόγω μέτρο.

Σε ό,τι αφορά στο θέμα της έλλειψης – ανεπάρκειας αποθηκευτικών ψυκτικών χώρων, επισημαίνεται ότι από τις 27.04.2017 δημοσιοποιήθηκε η 1η Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή αιτήσεων στήριξης στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014 – 2020, Υπομέτρο 4.2. «Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων».

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.1. «Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης Λειτουργίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΛΕΕ) (γεωργικό προϊόν)», η πρόσκληση αφορά, μεταξύ άλλων κλάδων, και τη στήριξη του κλάδου των οπωροκηπευτικών, όπου συμπεριλαμβάνονται ενδεικτικά η συσκευασία, η τυποποίηση, η διαλογή, η συντήρηση, η ψύξη, η αποθήκευση και η μεταποίησή τους.

Οι κύριοι στόχοι της παραπάνω Δράσης είναι η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων των ενισχυόμενων κλάδων, η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον με στόχο τον περιορισμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, καθώς και η διατήρηση υφιστάμενων και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η δημόσια ενίσχυση της πρόσκλησης, η οποία ίσχυε έως τις 06.11.2017, είναι της τάξης των 120.000.000 € και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ελληνικό Δημόσιο.

Η Δράση αφορά στη στήριξη των επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων ανά την ελληνική επικράτεια.

Ενδεικτικά αναφέρονται επιλέξιμες δαπάνες της παραπάνω δράσης:

- Κατασκευή ή βελτίωση κτηριακών υποδομών.
- Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Αγορά καινούργιων μεταφορικών οχημάτων.
- Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας.
- Δαπάνες εξοπλισμού για τη διοικητική υποστήριξη της επιχείρησης.
- Δαπάνες συμβούλων (αρχιτέκτονες, μηχανικοί κ.ά.).
- Μηχανολογικός εξοπλισμός.

Μέχρι στιγμής, έχουν ενταχθεί στην εν λόγω Δράση 265 επενδυτικά σχέδια, με συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό 327.003.319,57 €

Σχετικά με τον καθορισμό ημερομηνίας συγκομιδής και εμπορίας για την ποικιλία Hayward, σημειώνεται ότι η εν λόγω διάταξη υιοθετήθηκε "αποκλειστικά και μόνον" για την εν λόγω ποικιλία, δεδομένου ότι αυτή αντιπροσωπεύει το 98% της ελληνικής παραγωγής.

Όπως προαναφέρθηκε, το έτος 2017 εκδόθηκε η με αριθ. 72/109346/17.10.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με την οποία καταργήθηκε το άρθρο που προέβλεπε έκδοση, από τις αρμόδιες αρχές στην περιοχή ευθύνης τους, απόφασης ημερομηνίας έναρξης συγκομιδής για κάθε ποικιλία ξεχωριστά. Με τη νέα απόφαση καθορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης συγκομιδής για την ποικιλία Hayward πανελλαδικά η 10^η Οκτωβρίου κάθε έτους και ως ημερομηνία έναρξης εμπορίας για την εγχώρια αγορά η 1^η Νοεμβρίου κάθε έτους, με έναρξη ισχύος του μέτρου από την 1^η Ιανουαρίου του 2018.

Επίσης, όπως σημειώθηκε ήδη, με την ισχύουσα απόφαση για τα ην εμπορία και διακίνηση των ακτινιδίων, καθορίστηκε ως ημερομηνία έναρξης συγκομιδής για την ποικιλία Hayward πανελλαδικά η 15^η Οκτωβρίου κάθε έτους και ως ημερομηνία έναρξης εμπορίας για την εγχώρια αγορά η 1^η Νοεμβρίου κάθε έτους. Η εν λόγω ημερομηνία ορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των δειγματοληψιών που έχουν διενεργήσει τα τελευταία χρόνια οι αρμόδιες αρχές ελέγχου, σύμφωνα με τα οποία, η εν λόγω ποικιλία δεν αποκτά τον απαιτούμενο βαθμό ωριμότητας πριν από την προαναφερθείσα ημερομηνία σε όλη την επικράτεια.

Ειδικότερα, για τον Νομό Άρτας, ως ημερομηνία έναρξης συγκομιδής, βάσει της με αριθ. 290524/03.09.2010 απόφασης, ορίστηκε, για το έτος 2015 η 26^η Οκτωβρίου του 2015, για το έτος 2016 η 14^η Οκτωβρίου του 2016 και για το έτος 2017 η 11^η Οκτωβρίου του 2017. Για το έτος 2018 ορίστηκε η 10^η Οκτωβρίου σε εφαρμογή της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 9 της αριθ. 9475/136897/10.10.2018 απόφασης.

Επισημαίνεται ότι, η ως άνω αναφερθείσα αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων) απέστειλε το με αριθ. 2601/215170/30.08.2019 έγγραφο στις αρμόδιες αρχές [ΔΑΟΚ και Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (Π.Κ.Π.Φ.Π.& Φ.Ε.)] για διενέργεια έκτακτων ελέγχων σε όλα τα στάδια εμπορίας και διακίνησης των ακτινιδίων, συμπεριλαμβανομένων και των κομβικών σημείων επί των εθνικών οδών, καθώς και των σημείων εξόδου από τη χώρα.

Αναφέρεται ότι:

- οι έκτακτοι έλεγχοι διενεργούνται πέραν των κανονικών ελέγχων και
- οι κανονικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται από τις ΔΑΟΚ βάσει ανάλυσης κινδύνου στα αναγγελλόμενα προς εξαγωγή – αποστολή φορτία και εποπτεύονται από τα Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. το καθένα για την περιοχή ευθύνης του.

Επί του παρόντος, οι έλεγχοι διενεργούνται εντός υπηρεσιακού ωραρίου. Με τη δημοσίευση σε ΦΕΚ της απόφασης για την υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού των Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε. και εν συνεχεία της άμεσης συγκρότησης συνεργείων υπερωριακής απασχόλησης για τα Π.Κ.Π.Φ.Π. & Φ.Ε., οι έλεγχοι θα διενεργούνται εκτός υπηρεσιακού ωραρίου.

Όσον αφορά στην πολιτική που εφαρμόζεται στον τομέα των οπωροκηπευτικών, συμπεριλαμβανομένων και των ακτινιδίων, επισημαίνεται ότι αυτή ασκείται μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών, στο πλαίσιο των Κανονισμών (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013, (ΕΕ) αριθμ. 891/2017, (ΕΕ) αριθμ. 892/2017 και (ΕΕ) αριθμ. 543/2011, όπως ισχύουν, και σύμφωνα με τις αριθμ. πρωτ. 4270/139407/28-12-2017, 397/18235/2017 και 266355/11-02-2009 υπουργικές αποφάσεις, όπως ισχύουν. Οι Οργανώσεις Παραγωγών δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους.

Είναι γι' αυτό σκόπιμη η δραστηριοποίηση όλων των παραγωγών μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών, στον τομέα των οπωροκηπευτικών.

Οι Οργανώσεις Παραγωγών μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα μπορούν να υλοποιήσουν δράσεις που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- στη μείωση του κόστους παραγωγής,
- στην προώθηση των προϊόντων τους,
- στα μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή),
- στην προστασία του περιβάλλοντος κ.ά.

για τις οποίες δράσεις ενισχύονται σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών, σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών και τη σωστή λειτουργία τους μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κ. Χ. Γκόκα
2. Βουλευτή κ. Γ. Στύλιο